

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ
Навчально-науковий інститут економіки і управління
Кафедра фінансів

«До захисту в ЕК»

Директор інституту

(підпис)

Олег ШЕРЕМЕТ
(ім'я та прізвище)

«__» _____ 2022 р.

«До захисту допущено»

Завідувач кафедри

(підпис)

Лада ШІРІНЯН
(ім'я та прізвище)

«__» _____ 2022 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ БАКАЛАВРА

зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
(код і назва спеціальності)

освітньо-професійної програми Фінанси, банківська справа та страхування
на тему: **Рейтингова оцінка діяльності страхових компаній в Україні**

Виконав: здобувач 4 курсу, групи 12

Іваніна Аліна Олександрівна
(прізвище, ім'я, по батькові повністю)

(підпис)

Керівник: Шірінян Лада Василівна
(прізвище, ім'я, по батькові повністю)

(підпис)

Рецензент Ольга Михайленко
(ім'я та прізвище)

(підпис)

Я, як здобувачка Національного університету харчових технологій, розумію і підтримую політику університету з академічної доброчесності. Я не надавала і не одержувала недозволеної допомоги під час підготовки цієї роботи. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

Здобувачка _____
(підпис)

Київ – 2022р.

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Інститут (факультет) Навчально-науковий інститут економіки і управління
 Кафедра фінансів
 Освітній ступінь бакалавр
 Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
(шифр і назва)
 Освітньо-професійна програма Фінанси, банківська справа та страхування
(назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри фінансів

/Лада ШІРІНЯН/

«___» _____ 2022 року

З А В Д А Н Н Я

НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ ЗДОБУВАЧА

Іваніної Аліни Олександрівни

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи Рейтингова оцінка діяльності страхових компаній в Україні

керівник проекту (роботи) Шірінян Л.В., д.е.н., проф.,
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом закладу вищої освіти від «31» січня 2022 р. № 80-КС

2. Строк подання здобувачем роботи 03 червня 2022 р.

3. Вихідні дані до роботи підручники, навчальні посібники, монографії, періодичне видання, статті, звітність по страхової компанії

4. Зміст пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити)

Розділ 1. Теоретичні основи рейтингової оцінки діяльності страхових компаній в Україні

Розділ 2. Рейтингова оцінка АТ «СК «ІНГО» та підходи щодо її удосконалення

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень) табл. 1. Види та сутність рейтингів, табл. 2. Методики рейтингової оцінки страхових організацій, табл. 3. Порівняльна шкала кредитних рейтингів, рис. 1. Критерії присвоєння рейтингових категорій, рис. 2. Бізнес-модель страхової компанії

ІНГО, табл. 4. Оцінка фінансового стану АТ «СК «ІНГО», табл. 5. Показники привабливості страхових компаній, табл. 6. Рейтинг страхових компаній України за 2020 рік, табл. 7. Додаткові показники привабливості страхових компаній, табл. 8. Рейтинг страхових компаній України за вдосконаленою методикою розрахунку за 2020 рік

6. Консультанти розділів проекту (роботи)

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
I	Шірінян Л.В.		
II	Шірінян Л.В.		

7. Дата видачі завдання 31 січня 2022 року

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломного проекту (роботи)	Строк виконання етапів проекту (роботи)	Примітка
1	Вибір теми, написання заяви і узгодження плану кваліфікаційної роботи з керівником	31.01.2022	
2	Робота над 1-м розділом та перевірка керівником	28.02.2022	
3	Робота над 2-м розділом та перевірка керівником	28.03.2022	
4	Робота над 3-м розділом та перевірка керівником	25.04.2022	
5	Оформлення роботи і подання керівникові для проходження попереднього захисту	03.05.2022	
6	Попередній захист	10.05.2022	
7	Подання кваліфікаційної роботи з підтвердження керівника на перевірку академічного плагіату.	17.05.2022	
8	Доопрацювання кваліфікаційної роботи після попереднього захисту та перевірки на плагіат, узгодження змісту доповіді та презентації з керівником, отримання відзивів на роботу	24.05.2022	
9	Підпис остаточного варіанту роботи завідувачем кафедри	03.06.2022	

Здобувач

_____ (підпис)

Іваніна А. О.

_____ (прізвище та ініціали)

Керівник роботи

_____ (підпис)

Шірінян Л.В.

_____ (прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

Іваніна А. О. «Рейтингова оцінка діяльності страхових компаній в Україні»

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня «бакалавр» за спеціальністю 072 – Фінанси, банківська справа та страхування. Національний університет харчових технологій, Київ, 2022.

Кваліфікаційна робота присвячена розв'язанню теоретичних, методичних та практичних проблем, пов'язаних з аналізом фінансового стану та здійсненням рейтингової оцінки діяльності страхових компаній в Україні

Робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, переліку використаних джерел і додатків.

У вступі обґрунтовано актуальність теми та сформульовано завдання дослідження.

У першому розділі розкрито сутність, особливості, методику рейтингової оцінки страхових компаній в Україні та надано загальну характеристику діяльності АТ «СК «ІНГО».

Другий розділ присвячено аналізу фінансового стану, рейтинговій оцінці АТ «СК «ІНГО» та обґрунтуванню напрямів вдосконалення рейтингової оцінки страхових компаній.

Ключові слова: страхування, страхова компанія, рейтингова оцінка, методика рейтингування, рейтингове агентство.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ РЕЙТИНГОВОЇ ОЦІНКИ ДІЯЛЬНОСТІ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ В УКРАЇНІ.....	7
1.1. Сутність, особливості та методика рейтингової оцінки страхових компаній в Україні.....	7
1.2. Загальна характеристика діяльності АТ «СК «ІНГО».....	17
РОЗДІЛ 2. РЕЙТИНГОВА ОЦІНКА АТ «СК «ІНГО» ТА ПІДХОДИ ЩОДО ЇЇ УДОСКОНАЛЕННЯ.....	23
2.1. Оцінка фінансового стану та рейтингова оцінка АТ «СК «ІНГО».....	23
2.2. Напрями вдосконалення рейтингової оцінки страхових компаній.....	32
ВИСНОВКИ.....	37
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	39
ДОДАТКИ	

ВСТУП

Актуальність теми. З розвитком економіки України роль страхового ринку стрімко зростає. Нині в умовах ринкових відносин підвищуються вимоги до фінансової стійкості страхової компанії. Тому пріоритетним стає не тільки аналіз грошових потоків компанії, а й комплексне дослідження її фінансово-економічного стану і фінансової стійкості.

Фінансова надійність страховика – одна з найважливіших характеристик поведінки страхової компанії щодо зовнішніх і внутрішніх змін [15].

У європейському та світовому просторі рейтингові системи оцінки вже набули широкого розповсюдження та застосування у різних сферах економічної, соціальної, політичної діяльності.

Тема дипломної роботи «Рейтингова оцінка діяльності страхових компаній в Україні» є дуже актуальною, оскільки сучасні зміни у фінансовій сфері України, стрімкий розвиток страхового ринку зумовлюють необхідність розробки певного інструменту оцінки фінансового стану страхових компаній.

Одним з ефективних інструментів оцінювання діяльності українських страховиків є їх рейтингова оцінка. Рейтингове оцінювання суб'єктів страхової діяльності є важливою складовою моніторингу ринків страхових послуг. Однак попри те, що рейтингування вже давно використовується у розвинених країнах для визначення привабливості та надійності страховика, в Україні відповідно до чинного законодавства страхові компанії не мусять проходити процедуру рейтингування та одержувати рейтингові оцінки. Проте рейтингова оцінка все ж залишається ефективним способом страховика для визначення ступеня його надійності [3].

Вивченням питань, що стосуються рейтингової оцінки діяльності страхових компаній займалися такі вітчизняні і зарубіжні вчені та науковці, як: Н. М. Внукова, О. Ю. Івановська, В. Я. Кожин, Г. Л. Піратовський, А. М. Поддєрьогін, Н. В. Ткаченко, Л. В. Шірінян та інші.

Проте, не зменшуючи значимості наукового доробку вчених, варто зазначити, що питання рейтингової оцінки діяльності страховиків залишається актуальним та потребує нових підходів до подальшого вдосконалення.

Метою кваліфікаційної роботи є вивчення теоретичних основ та методологічних підходів до рейтингової оцінки страхових компаній в Україні.

Завдання дослідження:

- дослідити сутність, особливості та методику рейтингової оцінки страхових компаній в Україні;
- надати загальну характеристику діяльності АТ «СК «ІНГО»;
- проаналізувати фінансовий стан та здійснити рейтингову оцінку АТ «СК «ІНГО»;
- розробити напрями вдосконалення рейтингової оцінки страхових компаній.

Об'єктом кваліфікаційної роботи є рейтингове оцінювання діяльності страхових компаній.

Предметом кваліфікаційної роботи є теоретичні, методологічні та практичні проблеми, пов'язані з аналізом фінансового стану та здійсненням рейтингової оцінки діяльності страхових компаній в Україні.

Методи дослідження. Теоретичний аналіз наукових літературних джерел, синтез та узагальнення використовувались під час вивчення сутності та особливостей рейтингової оцінки страхових компаній в Україні. Такі методи, як абстрагування, конкретизація та аналіз використовувались під час дослідження характеристики діяльності АТ «СК «ІНГО»; а моделювання, порівняння – під час аналізу фінансового стану страховика. Обробка даних та графічна презентація результатів здійснювалась за допомогою таблиць та графіків.

Інформаційну базу кваліфікаційної роботи склали навчальні підручники, наукові публікації з обраної тематики, законодавчі акти, монографії, періодична економічна література, Інтернет-ресурси та фінансова звітність АТ «СК «ІНГО».

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ РЕЙТИНГОВОЇ ОЦІНКИ ДІЯЛЬНОСТІ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ В УКРАЇНІ

1.1. Сутність, особливості та методика рейтингової оцінки страхових компаній в Україні

Найпростішим способом одержання інформації про привабливість певного суб'єкта страхової діяльності є ренкінг. Ренкінг (з англ. «to rank» – «ранжувати») – це перелік компаній, упорядкований за конкретною характеристикою. У більшості випадків страховики ранжуються за наступними економічними показниками: обсяг активів, власного капіталу, обсяги страхових премій і страхових відшкодувань та фінансовий результат діяльності та обсяг відрахувань до резервного фонду.

В Україні ренкінг страховиків у 1995–1999 роках оприлюднював Укрстрахнагляд, зазвичай через публікації в газеті «Україна-Бізнес». Це були, в основному, показники діяльності перших 50-ти страхових компаній. Після ліквідації Укрстрахнагляду його роль, починаючи з 2001 р., виконує «InsuranceTop» – щоквартальне видання Українського науково-дослідного інституту «Права та економічних досліджень», яке систематично публікує ренкінги професійних учасників страхового ринку (страховиків, перестраховиків, страхових брокерів).

В свою чергу, рейтингова оцінка страховика (з англ. «rating assessment of insurer») – це цифрова або буквена оцінка, яка вирізняє страховика з-поміж інших страхових компаній і надається рейтинговим агентством або страховою компанією самостійно з урахуванням певного набору показників страховика на предмет його фінансової стійкості. Наявність рейтингу і його рівень вигідно відрізняє страховика та є доказом відкритості та прозорості його діяльності.

Прекрасним способом інформування інвесторів про фінансову стійкість професійного учасника страхового ринку є рейтинг. Поняття «рейтинг» (з англ. «to

rate» – «оцінювати, визначати клас») означає порівняльну кількісну або якісну оцінку рівня визнання або авторитету; показник кредитоспроможності позичальника, тобто за допомогою рейтингу в стислій формі надається необхідна інформація про його надійність [7, с. 6].

Слово «rating» у перекладі з англійської мови означає «оцінку, визначення вартості, віднесення до класу, розряду, рангу». Рейтинг передбачає можливість співвідношення та віднесення до певного класу, категорії на основі попередніх розрахунків [1].

Рейтинг – це інструмент, призначений для проведення порівняльного аналізу динамічно розвинених систем. Рейтинг – система індикаторів постійного розвитку, які кількісно та якісно характеризують його ключові складові – соціально-економічні процеси, стан природного середовища, якість життя. Вони сигналізують національним урядам про необхідність здійснити ті чи інші заходи щодо поліпшення внутрішнього становища в державі за певними напрямками [2].

Рейтинг також трактується як об'єктивна інформація про економічний стан фінансової установи, завдяки якому ми маємо змогу порівнювати і оцінювати ці установи, і відповідно, приймати рішення. Він визначається як ступінь надійності страхової компанії, який в свою чергу, ми досліджуємо через набір показників, розраховуючи при цьому імовірність потрапляння кожного окремого показника в певні визначені діапазони.

Рейтинг є одним з інструментів руху страхового ринку до прозорості та сприяє його відкритості, допомагає страховим компаніям, інвесторам та потенційним клієнтам отримати достовірну, повну, об'єктивну інформацію.

Вибираючи страховика, клієнти цікавляться страховими тарифами, умовами відшкодування можливих збитків, оцінюють наскільки вони вигідні, звертають увагу на досвід роботи страхової компанії на ринку, розмір статутного фонду, склад засновників, надійність страховика.

Існує декілька видів рейтингів, основні з них наведені у таблиці 1.1 [7, с. 6].

Види та сутність рейтингів

№	Вид рейтингу	Сутність
1	Кредитний рейтинг	Експертна оцінка джерел фінансової підтримки, думка про поточний або майбутній фінансовий стани
2	Рейтинг цінних паперів	Рейтинг боргових зобов'язань
3	Рейтинг банків	Комплексна характеристика діяльності банків, що означає встановлення узагальненої оцінки їхнього фінансового стану за стандартизованим набором показників
4	Міжнародні рейтинги	Інструмент для визначення місця країни у світовій системі координат
5	Рейтинг інвестиційної привабливості	Критерій інвестиційної привабливості страхової компанії. Багатомірна оцінка фінансового стану страхової компанії з точки зору інвестиційної привабливості на фінансовому ринку
6	Спекулятивний рейтинг	Оцінка привабливості страхової компанії для здійснення спекулятивних операцій на фінансовому ринку (операції перестраховування ризиків, створення кептивних компаній)
7	Рейтинг, який формується наглядовими органами	Оцінка платоспроможності (страхової компанії, комерційних банків тощо)
8	Рейтинги, які формують міжнародні агентства	Moody's Investors Service, Standard & Poor's (рейтинг даного агентства виражає судження про імовірність того, що виплати по основній сумі та відсотках за борговими інструментами будуть здійснені емітентом у повному обсязі і вчасно), Fitch IBCA, Європейське рейтингове агентство IBCA (спеціалізація на рейтингуванні банків і фінансових інститутів, у результаті поглинання стало частиною Fitch IBCA)
9	Формування внутрішнього рейтингу, який проводить страхова компанія	Комплексна оцінка фінансового стану страхової компанії для досягнення стратегічних і тактичних цілей в позиціонуванні на страховому ринку

Рейтинг визначається через поняття надійності на основі загальнодоступних інформаційних характеристик, які в будь-який момент дають змогу робити прогнози про стан суб'єктів господарювання [4, с. 4].

Рейтинг дає змогу інвесторам та потенційним клієнтам зрозуміти ситуацію на страховому ринку. Він дозволяє не тільки з'ясувати положення страхової компанії на ринку, але і допомагає страховикам виявити свої недоліки і скоригувати роботу. Таким чином, виникає гостра потреба у поглибленому дослідженні методик, які наразі застосовуються рейтинговими агентствами у галузі страхування, та

визначення основних проблем і недоліків встановлення рейтингової оцінки страхових компаній для подальшого їх вирішення.

Формування рейтингів передбачає визначення як якісної, так і кількісної оцінки. Для побудови кількісної рейтингової оцінки використовуються однофакторні або багатофакторні методики та імовірнісний підхід. Назви та сутність даних методик наведені у таблиці 1.2 [7, с. 14].

Таблиця 1.2

Методики рейтингової оцінки страхових організацій

№	Назва методики	Сутність
1	Рейтингова оцінка за одним показником (однофакторна)	
2	Багатофакторна рейтингова оцінка	
2.1	«Z-аналіз» (модель Альтмана)	Побудова рівняння множинної регресії
2.2	Метод коефіцієнтів, метод адитивного згортання, метод експрес-оцінки	Формування набору показників, що характеризують об'єкт дослідження, встановлення (частіше експертним шляхом) вагових коефіцієнтів та зведення за різними методиками до одного узагальнюючого показника
2.3	Методика CAMEL	
2.4	Метод прикладного статистичного аналізу	Формування набору показників, кожному із яких на основі експертної оцінки присвоюються вагові коефіцієнти. На основі отриманих значень показників за всією множиною оцінюваних страхових компаній визначаються ранги страхових компаній від найменшого до найбільшого, формується рейтингова оцінка
2.5	Модель факторного аналізу	Формування набору показників, встановлення залежності варіації результативної ознаки (рейтингової оцінки) від варіації визначених показників, зведення до одного узагальнюючого показника
3	Ймовірнісні підходи до рейтингової оцінки страхових компаній	
3.1	Адаптована методика формування рейтингової оцінки на основі байесівського підходу (тактична, короткострокова)	Формування набору показників, що характеризують об'єкт дослідження, зведення до одного узагальнюючого показника методами теорії ймовірностей
3.2	Адаптована методика формування рейтингової оцінки на основі байесівського підходу (стратегічна, довгострокова)	

При здійсненні рейтингової оцінки можна розглядати організаційну, функціональну та фінансову стійкість страхової компанії. Для оцінки фінансової стійкості страховиків використовують такі аналітичні прийоми:

- часовий аналіз – розраховуємо ланцюгові та базисні абсолютні прирости, коефіцієнти зростання, темпи зростання, темпи приросту і абсолютне значення 1 % приросту, відносні показники плану, відносні показники реалізації плану (рейтингова оцінка за одним показником (однофакторна), метод прикладного статистичного аналізу);
- структурний та порівняльний аналіз відносних показників – розраховуємо відносні коефіцієнти структури, відносні коефіцієнти 15 координації, відносні коефіцієнти інтенсивності (рейтингова оцінка за одним показником (однофакторна), метод прикладного статистичного аналізу);
- використання економетричних моделей для екстраполяції найважливіших фінансових показників (факторів) на перспективний період – модель Альтмана, методика CAMEL, модель факторного аналізу.

У розвинених країнах світу існують незалежні структури, що надають об'єктивну оцінку надійності страховика клієнтам, акціонерам підприємства, банкам та іншим суб'єктам економічних відносин на договірних умовах. До загальновизнаних світових лідерів, які займаються присвоєнням рейтингу страховим компаніям є: Standard & Poor's, Fitch IBCA, Moody's, Duff & Phelps Credit Rating Co, Dun & Bradstreet, A.M. Best, KPMG. Усі ці рейтингові агентства надають страховим компаніям міжнародний рейтинг.

При цьому процес рейтингування, як правило, ґрунтується на розрахунку та узагальненні досить значної кількості (чому сприяє відповідна розгорнута база даних) статистичних коефіцієнтів, які характеризують різні сторони фінансово-економічної та іншої діяльності страховика.

Кожне з вказаних вище агентств використовує для оцінки фінансової стійкості страховиків свою особливу методику, побудовану на аналізі різних боків діяльності

компанії, і присвоює компанії визначений рейтинг (індекс), використовуючи певне сполучення цифр, прописних і малих літер [13, с. 148].

Так, при визначенні рейтингу Standard & Poog's застосовує методику, засновану на дослідженні різних кількісних і якісних показників. За своєю природою процес присвоєння рейтингу значною мірою об'єктивний, особливо в частині, що стосується кількісних чинників, проте суб'єктивна оцінка також є присутньою. Саме суб'єктивний підхід дозволяє Standard & Poog's включити в підсумковий рейтинг усю сукупність нестатистичних факторів впливу і зробити рейтинг в певному значенні таким, що «дивиться вперед».

Рейтингова методика припускає детальний аналіз наступних факторів: ризику держави, ризику певної галузі, конкурентоспроможність компанії, менеджмент і корпоративна стратегія, корпоративна система ризик-менеджменту, операційна ефективність, інвестиційна діяльність, достатність капіталу (у тому числі достатність перестраховування і технічних резервів), ліквідність і фінансова стабільність.

Методика Fitch Ratings по рейтингуванню страхових компаній призначена для того, щоб дати уявлення про головні рейтингові чинники, які Fitch використовує при рейтингуванні компаній цього сектора, а також їх боргових зобов'язань і зобов'язань перед страхувальниками. У глобальній базовій методиці представлені загальні принципи, які відносяться до усіх рейтингів страхових компаній, що присвоюються Fitch, і вона доповнюється методикам по конкретних секторах.

При аналізі суб'єктів страхового ринку Fitch спирається на наступні основні фактори: галузеві особливості та операційне середовище; специфіка компанії і управління ризиками; фінансові показники; стратегія менеджменту і корпоративне управління; чинники власності та підтримки.

Fitch не використовує заздалегідь встановлену питому вагу по кожному з рейтингових чинників або по різних складових у рамках кожного чинника, оскільки вважає, що їх питома вага може мінятися залежно від конкретних обставин. Загалом, коли один з чинників є істотно слабшим, ніж інші, такий слабкий елемент має більшу вагу в аналізі.

При ухваленні рішення про присвоєння рейтингу агентство Moody's бере до уваги всі відповідні фактори ризику й ураховує всі точки зору, керуючись при цьому наступними принципами:

1. Наголошення на довгострокову перспективу (при аналізі робиться акцент на основні фактори, від яких залежить здатність емітента погашати свої боргові зобов'язання в довгостроковій перспективі, наприклад, великі економічні спади, різка зміна стратегії керівництва компанії або зміни нормативно-правової бази. Спеціалісти агентства вважають, що рейтинги не повинні залежати від стадії ділового циклу або динаміки попиту та пропозиції або відбивати короткострокову ринкову кон'юнктуру).

2. Наголошення на стабільність і передбачуваність грошових потоків (у першу чергу досліджуються чинники, що вказують на формування грошових потоків, і особливо, їх передбачуваність і стійкість. У певних випадках проводиться аналіз чутливості до різних варіантів керування підприємством і включається в модель, що оцінюється, можливість невеликого економічного спаду, щоб визначити стійкість грошових потоків).

Однак, отримання рейтингу у вищезазначених рейтингових агентствах має досить високу вартість. Окрім того, вітчизняні страховики через свій невеликий розмір порівняно з зарубіжними компаніями, а також через нестабільність ситуації на вітчизняному фінансовому ринку мають вірогідність отримати негативний міжнародний рейтинг, результати якого є публічними, а отже не поспішають скористатися послугами таких агентств. Хоча, якщо страховик відмовляється від встановленого рейтингу, рішення прийняте рейтинговим комітетом, як правило, не розголошується [13, с. 149].

У таблиці 1.3 наведено порівняльну шкалу кредитних рейтингів, які встановлюють рейтингові агентства Moody's, Standart and Poor's и Fitch IBCA [13, с. 150].

Порівняльна шкала кредитних рейтингів

Moody`s	Standart and Poor`s	Fitch IBCA	Короткий опис
Aaa	AAA	AAA	Максимальна ступінь безпеки
Aa1	AA+	AA+	Висока ступінь надійності
Aa2	AA	AA	
Aa3	AA-	AA-	
A1	A+	A+	Ступінь надійності вище середнього рівня
A2	A	A	
A3	A-	A-	
Baa1	BBB+	BBB+	Ступінь надійності середня та дещо нижча за середній рівень
Baa2	BBB	BBB	
Baa3	BBB-	BBB-	
Ba1	BB+	BB+	Неінвестиційний, спекулятивний рівень
Ba2	BB	BB	
Ba3	BB-	BB-	
B1	B+	B+	Високо спекулятивна ступінь
B2	B	B	
B3	B-	B-	
Саа	CCC+	CCC	Істотний ризик неповернення коштів, емітент у важкому положенні
-	CCC	-	
-	CCC-	-	
Са	-	-	Надспекулятивна ступінь, можлива відмова від платежів
С	-	-	
-	-	DDD	Відмова від платежів
-	-	DD	
-	D	D	
-	-	-	

Слід також відзначити, що провідні рейтингові агентства світу дають міжнародний рейтинг, основною перевагою якого є можливість спів ставляти ризики незалежно від країни у якій розташована компанія.

На сьогодні в Україні рейтинг вітчизняним страховикам присвоюють такі рейтингові агентства як Кредит-Рейтинг, Експерт-Рейтинг та ІВІ-Рейтинг.

Незалежний журналістський бізнес-портал Mind також періодично оприлюднює рейтинг страховиків на основі фінансової звітності. Mind рефлексує на всі важливі події в країні – бізнес, економічні, культурні та соціальні. Рейтинг страхових компаній – інформаційний проєкт, спрямований на комплексне оцінювання страхових компаній, найбільших за обсягом страхових зборів в Україні.

Рейтинг враховує найважливіші фактори фінансової стійкості і ділової активності страхових компаній, які можна розрахувати на основі публічної інформації.

Так, 1 липня 2021 року портал Mind опублікував рейтинг страхових компаній за 2020 рік. Об'єктом рейтингу стали страхові компанії, сума валових зборів яких за 2020 рік перевищує або дорівнює 160 млн грн та які займаються класичною страховою діяльністю. А предметом рейтингу – привабливість страхових компаній для власників рухомого і нерухомого майна, що визначається кількісно як загальна сума балів факторів привабливості – від 1 до 4, зважених на важливість кожного фактора – коефіцієнт у діапазоні від 0 до 1.

Якісно привабливість страхових компаній виражається «зірковим рейтингом» страхової компанії – від 0,5 до 5 «зірок», залежить від суми загального заліку. І головне значення має «зірковий рейтинг» страхової компанії, а не її порядковий номер у таблиці [8].

Джерелом даних є окремі показники фінансової звітності страхових компаній, відображені у формах фінансової звітності у інформаційній системі YouControl, анкетування страхових компаній, що беруть участь у рейтингу, а також інформація з сайту forinsurer.com. Для визначення фактору «Рівень іноземної підтримки» використовується офіційна інформація НБУ про власників істотної участі СК, дані YouControl, інформаційних агентств УНІАН, «Українські новини», «Інтерфакс-Україна», дані Mind, а також офіційна інформація компаній.

Під час підготовки методики рейтингу до уваги беруться наступні фактори, що визначають привабливість страхових компаній з погляду клієнтів:

1. Боргове навантаження.
2. Ліквідність (фінансова стійкість) страхової компанії.
3. Рівень виплат.
4. Приріст страхових премій.
5. Приріст власного капіталу страхової компанії.
6. Входження СК до міжнародної фінансової групи (у міжнародну страхову компанію).

7. «Світлофори МТСБУ» за факторами «Якість врегулювання ризиків» і «Рівень скарг клієнтів»
8. Ефект масштабу СК.
9. Коефіцієнт фінансової стійкості

Мінд визначив рівень важливості кожного із запропонованих факторів через присвоєння ваг-множників, сума яких дорівнює одиниці. При наявному рівні прозорості страхового ринку дана методика максимально адекватно відображає комплексну привабливість страхових компаній для клієнтів.

Кожному фактору, перед тим як зважити на його важливість, присвоюється бал від 1 до 4. Бали залежать від діапазону, у який потрапляє значення показника, що відображає кількісний вміст фактору. Наприклад, якщо фактор «Ліквідність» перевищує 70%, то такій страховій компанії присвоюється найбільший бал за цей фактор – 4. Якщо ж він лежить у діапазоні від 50 до 70% – 3 бали. Якщо значення показника перебуває в діапазоні від 30 до 50% – 2 бали. Якщо рівень показника становить менше 30%, страхова компанія отримує 1 бал. Згодом отриманий бал множиться на вагу фактору. Для фактору «Ліквідність (фінансова стійкість)», наприклад, вага фактору становить 0,15.

Сума загального заліку для кожної страхової компанії розраховується через додавання чисел, отриманих від множення балів на вагу кожного фактора. Чим більше значення загального заліку, тим привабливішою є страхова компанія для клієнтів.

Рейтингова таблиця будується за допомогою ранжування страхових компаній, що беруть участь у рейтингу, у порядку спадання суми їхнього загального заліку – ЗагЗал. Після цього, залежно від діапазону, у який потрапляє кожна страхова компанія, їй присвоюється «зірковий рейтинг» від 0,5 до 5 «зірок» (рис. 1.1).

Значення суми загального заліку – ЗагЗал	«Зірковий рейтинг»	Зміст категорії
від 3,4 до 4,00	5	Високий рівень привабливості для клієнтів
від 2,8 до 3,39	4	Стабільний рівень привабливості для клієнтів
від 2,2 до 2,79	3	Задовільний рівень привабливості для клієнтів
від 1,6 до 2,19	2	Низький рівень привабливості для клієнтів
до 1,59	1	Катастрофічний рівень привабливості для клієнтів

Рис. 1.1 Критерії присвоєння рейтингових категорій [8]

Методика рейтингу в майбутньому може бути частково змінена у розрахунковій частині чи доповнена новими факторами з урахуванням динаміки показників діяльності страхового ринку, а також внаслідок підвищення рівня розкриття фінансової інформації страховими компаніями України. Також важливо пам'ятати, що головне значення має «зірковий рейтинг» страхової компанії – від 0,5 до 5, а не її порядковий номер у таблиці.

1.2. Загальна характеристика діяльності АТ «СК «ІНГО»

АТ «Страхова компанія «ІНГО» працює на ринку страхування з 1994 року. ІНГО – це страхові компанії «ІНГО», «ІНГО ЖИТТЯ» та «Медичний центр ІНГО». Акціонерна страхова компанія «ІНГО» входить в групу найбільших страхових організацій України за обсягом премій, величиною власних активів і сумами страхових відшкодувань.

Компанія надає послуги добровільного та обов'язкового страхування, а також перестраховання. У арсеналі своїх послуг компанія має 28 ліцензій на різні види обов'язкового і добровільного страхування, надає страхові послуги корпоративним і роздрібним клієнтам [9].

За час своєї діяльності «ІНГО» отримала ряд галузевих нагород і неодноразово займала призові місця в номінації «Найбільш професійна страхова компанія» та інших, а голова правління визнавався Особистістю року страхового ринку.

Команда ІНГО – це більше 750 співробітників, що працюють в майже 50 офісах, 22 філіях та 2 клініках власного медичного центру.

«ІНГО» є членом Моторного (транспортного) Страхового Бюро України (МТСБУ), членом Американської Торговельної Палати (АСС), Європейської Бізнес Асоціації (ЕВА), Національної Асоціації Страховиків України (НАСУ) та Міжнародної Торгової Палати (ІСС).

Акціонерна страхова компанія «ІНГО Життя» як учасник (акціонер) АСК «ІНГО» виконує довгострокове страхування життя, пенсійне страхування, а також ризикове та накопичувальне страхування фізичних осіб вже протягом 14 років.

З 2013 року ІНГО Життя є представником міжнародного пулу Generali Employee Benefits Network (ГЕВ), який є додатковою гарантією страхових виплат з корпоративного ризикового страхування життя. ГЕВ входить до складу Generali Group – одного з найзначніших гравців на світовому ринку страхових і фінансових послуг.

Нині страхова компанія «ІНГО ЖИТТЯ» входить до десятки найбільших компаній на ринку страхування життя України та є лідером в секторі корпоративного ризикового life-страхування. В період пандемії та не зважаючи на падіння страхових премій у 2020 році, їй вдалося втримати лідерські позиції, забезпечити на високому рівні сервісну складову бізнесу, збільшити активи компанії та її власний капітал.

СК «ІНГО» має стратегію, що передбачає прибуткове зростання в подальшому. Тобто всі зусилля компанії спрямовані на підвищення її капіталізації та довгострокову фінансову стабільність. Пріоритетами також є побудова довгострокових відносин з клієнтами та партнерами, вдосконалення експертизи ризиків та врегулювання страхових збитків.

Рейтингове агентство IBI-Rating у червні 2021 року повідомило про підтвердження рейтингу фінансової стійкості страхової компанії АТ «СК «ІНГО» на рівні uaAa1fr з прогнозом рейтингу «у розвитку» [12].

Кінцевим бенефіціаром компанії виступає громадянин України – Ярославський Олександр Владиленович. Компанія демонструє високий темп розвитку, про що свідчать позиції АТ «СК «ІНГО» серед понад 180 учасників страхового ринку України («non-life»). Так, за підсумками I півріччя 2021 року страховик посів 5 місце за розміром власного капіталу та здійснених страхових виплат, 6 місце за обсягом активів, залучених премій та обсягом сформованих резервів.

АТ «СК «ІНГО» має розгалужену регіональну інфраструктуру, що дозволяє здійснювати продаж страхових послуг та обслуговувати клієнтів у всіх областях України. Обсяг отриманих валових страхових премій протягом 9 місяців 2021 року перевищив 1,4 млрд грн, що майже на 22% перевищило показник аналогічного періоду минулого року та обумовлено нарощенням надходжень майже за всіма видами страхування. Найвагоміший приріст надходжень спостерігався за такими видами страхування, як медичне страхування, страхування автотранспорту, страхування від нещасних випадків, а також іншого майна та вантажів. Страховий портфель компанії є досить збалансованим та сформований в основному за рахунок внесків по транспортному страхуванню (Автокаско, ОСЦПВ, Зелена карта) – близько 40% всіх премій; медичному страхуванню (30%) та страхуванню майна (9% надходжень).

Рейтингове агентство зазначає високу якість операцій по вихідному перестрахованню: понад 75% платежів з перестраховання припадає на іноземні страхові компанії, переважна більшість з яких має високий кредитний рейтинг, присвоєний міжнародними рейтинговими агентствами. Показники ліквідності свідчать про високу здатність АТ «СК «ІНГО» оперативно і в повному обсязі розраховуватися за своїми зобов'язаннями, в тому числі за укладеними договорами страхування. Зароблені страхові платежі демонструють позитивну динаміку с тенденцією до зростання щокварталу та за підсумками 9 місяців 2021 року

формують близько 78% всіх доходів страховика. Нарощення зароблених премій та отримання вагомих доходів від фінансової діяльності сприяло отриманню чистого прибутку, який за підсумками січня-вересня 2021 року становив 79,5 млн грн.

Підтвердження рівня рейтингу фінансової стійкості АТ «СК «ІНГО» обумовлено входженням компанії в число найбільших учасників страхового ринку України, збалансованістю страхового портфеля та стабільною динамікою обсягу зароблених страхових премій. Також слід зазначити прийнятні показники капіталізації та ефективності діяльності, а також високу якість і достатню диверсифікацію активів, якими представлені страхові резерви.

В свою чергу, рейтингове агентство зазначає істотний обсяг резервів заявлених, але не виплачених збитків (вагома частка яких припадає на частку перестраховиків), нестабільність операційного середовища, мінливість регуляторного поля, а також чутливість фінансової системи України до операційних та інших ризиків, що зумовлено епідеміологічною ситуацією в країні, а також введенням економічних та адміністративних обмежень до економічних суб'єктів та населення [12].

Пріоритетними видами страхування для Компанії є: Автоцивілка (ОСЦПВ), страхування ДЦПВ (розширення страхової суми по Автоцивілці), страхування КАСКО, страхування майна, добровільне медичне страхування для дорослих, добровільне медичне страхування для дітей, туристичне страхування при виїзді за кордон, туристичне страхування при поїздках по Україні, страхування іноземців в Україні, страхування від нещасного випадку, іпотечне страхування, страхування водного транспорту, страхування вантажів, страхування від covid 19 (рис. 1.2).

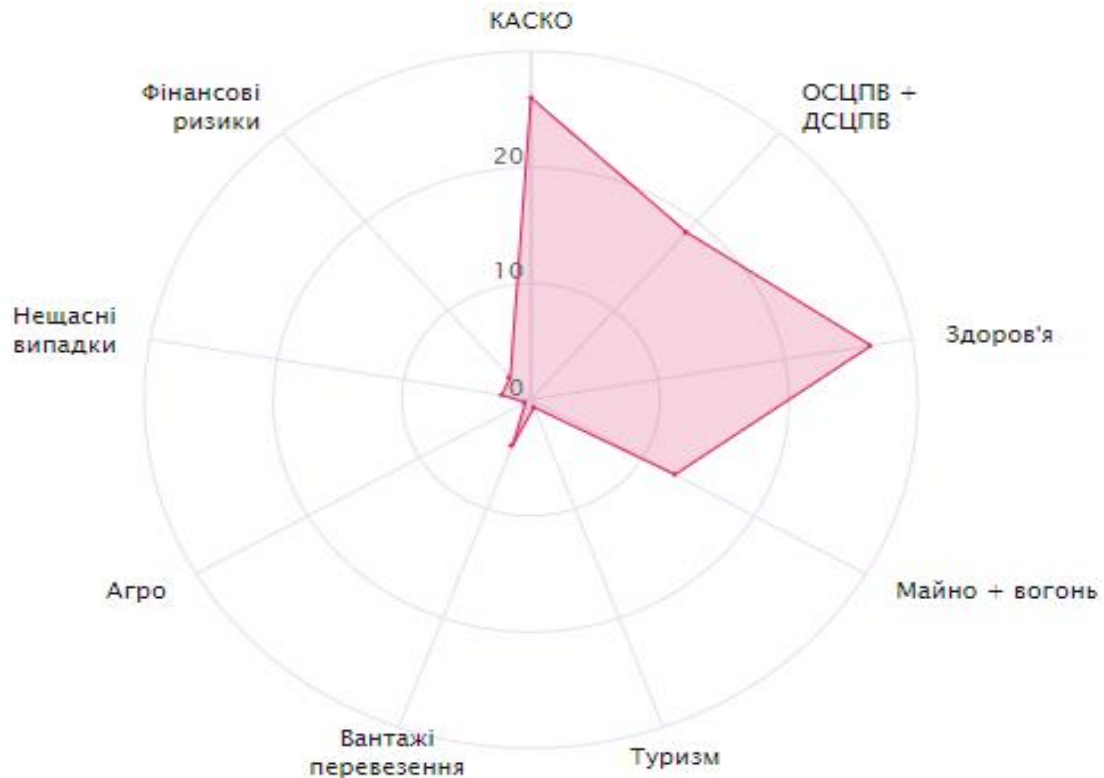

Рис. 1.2. Бізнес-модель страхової компанії ІНГО [8]

У 2017 році компанія розпочала цифрову трансформацію відповідно до прийнятої стратегії. Станом на кінець 2020 року:

- було завершено перший етап цифрової трансформації і накопичений досвід реалізації бізнес- та ІТ-проектів;
- було створено 27 каналів цифрової дистрибуції;
- ключові бізнес-процеси стали автоматизованими;
- 42% договорів страхування продаються через Інтернет;
- продовжується інвестування в проекти трансформації компанії [9].

У квітні 2020 року ПрАТ АСК «ІНГО Україна» оголосила про зміну назви на Акціонерне товариство «Страхова компанія «ІНГО». Відповідно до нової назви змінились логотип та корпоративний стиль.

Латинська транслітерація назви компанії INGO підкреслила той факт, що компанія вже протягом тривалого часу здійснює транскордонні операції зі страхування і перестраховування та є активним учасником міжнародних гарантійних систем страхового покриття [8].

РОЗДІЛ 2

РЕЙТИНГОВА ОЦІНКА АТ «СК «ІНГО» ТА ПІДХОДИ ЩОДО ЇЇ УДОСКОНАЛЕННЯ

2.1. Оцінка фінансового стану та рейтингова оцінка АТ «СК «ІНГО»

Фінансовий стан підприємства формується в процесі всієї його виробничо-господарської діяльності. Тому оцінку фінансового стану можна об'єктивно здійснити не через один, навіть найважливіший, показник, а тільки за допомогою комплексу, системи показників, що детально й усебічно характеризують господарське становище підприємства.

Фінансовий стан підприємства треба систематично й усебічно оцінювати, використовуючи при цьому різні методики аналізу. Показники оцінки фінансового стану підприємства потрібно обирати таким чином, щоб усі ті, хто пов'язаний із підприємством економічними відносинами, мали змогу отримати відповідь на запитання, наскільки підприємство є надійним та наскільки ефективною є його діяльність.

Основні показники оцінки фінансового стану підприємств, у тому числі й страхових компаній, можна поділити на 5 груп:

1. Показники оцінки майнового стану підприємства;
2. Показники оцінки ліквідності та платоспроможності;
3. Показники оцінки фінансової стійкості і стабільності підприємства;
4. Показники рентабельності підприємства;
5. Показники ділової активності.

Для того, щоб здійснити оцінку фінансового стану страхової компанії «ІНГО», проаналізуємо її звітність та обчислимо основні показники з кожної групи [9].

Оцінка фінансового стану АТ «СК «ІНГО»

Показник	2018	2019	2020	Абсолютне відхилення		
				2019- 2018	2020- 2019	2020- 2018
Показники оцінки майнового стану страховика						
Сума господарських коштів	1843094	2053212	2157159	210118	103947	314065
Коефіцієнт накопичення зносу	0,185	0,211	0,236	0,026	0,025	0,051
Фондовіддача	4,022	4,935	5,521	0,913	0,586	1,499
Коефіцієнт реальної вартості основних засобів	0,121	0,011	0,102	-0,11	0,091	-0,019
Показники оцінки ліквідності та платоспроможності						
Маневреність грошових коштів	0,546	0,596	0,221	0,05	-0,375	-0,325
Загальний коефіцієнт ліквідності	7,311	6,177	7,065	-1,134	0,888	-0,246
Коефіцієнт поточної ліквідності	4,291	3,358	4,266	-0,933	0,908	-0,025
Показники оцінки фінансової стійкості						
Коефіцієнт автономії	0,347	0,315	0,329	-0,032	0,014	-0,018
Коефіцієнт співвідношення позикових та власних коштів	1,881	2,173	2,033	0,292	-0,14	0,152
Коефіцієнт фінансової залежності	2,882	3,175	3,040	0,293	-0,135	0,158
Коефіцієнт концентрації власного капіталу	0,347	0,315	0,329	-0,032	0,014	-0,018
Коефіцієнт концентрації залученого капіталу	0,653	0,685	0,671	0,292	-0,140	0,152
Показники рентабельності підприємства						
Рентабельність продажу	29,1	30,5	30,6	1,4	0,1	1,5
Рентабельність виробництва	0,1	14,7	26,5	14,6	11,8	26,4
Рентабельність капіталу	1,34	1,86	4,48	0,52	2,62	3,14
Рентабельність оборотних активів	2,29	3,61	7,06	1,32	3,45	4,77

Рентабельність власного капіталу	2,61	6,23	12,93	3,62	6,7	10,32
Показники ділової активності						
Загальний оборот капіталу	0,479	0,531	0,562	0,052	0,031	0,083
Коефіцієнт оборотності оборотних активів	0,816	0,977	0,931	0,161	-0,046	0,115
Коефіцієнт оборотності власного капіталу	1,379	1,685	1,706	0,306	0,021	0,327

Можна зробити висновок, що в цілому діяльність страхової компанії є досить ефективною.

По-перше, показники рентабельності та ділової активності протягом періоду зростають, отже компанія є прибутковою, при цьому її прибутки зростають протягом періоду, а також вона ефективно розпоряджається своїми коштами.

По-друге, показники ліквідності є досить високими, але варто звернути увагу на те, що вони повільно знижуються. Таке зменшення не є критичним, але вимагає особливої уваги. Зниження коефіцієнтів ліквідності означає зростаючий ризик неплатоспроможності. Тому страховику надалі потрібно збільшувати обсяг грошових коштів та інших ліквідних активів, які в разі потреби можна перетворити в готівку і використати для погашення зобов'язань.

Варто відмітити, що коефіцієнт автономії зменшився. Така тенденція має насторожити керівників, адже це означає, що страхова компанія є залежною від зовнішніх джерел фінансування.

А от коефіцієнт фінансової залежності навпаки зростає протягом періоду. Це говорить про те, що існує певний ризик втрати платоспроможності, тому необхідно вживати заходи для зниження цього показника. Це можливо зробити або за рахунок збільшення суми власного капіталу компанії, або навпаки зменшення обсягу залучених коштів.

Щодо рейтингової оцінки страховиків, то на сьогодні в Україні поки що не існує таких рейтингів, які б адекватно оцінювали діяльність страхових компаній. Звітність про фінансові результати, що публікується страховиками України, не дає клієнтам і інвесторам достатньо повної інформації ані про фінансову стійкість, ані про платоспроможність страховика. Саме тому для сучасної та ефективної рейтингової оцінки українських страхових компаній існує необхідність створення нової системи рейтингування, адже рейтинг – це умова відкритої конкуренції на ринку страхування.

Результати діяльності компанії складають інтерес як для потенційних страхувальників, так і для бізнес-партнерів. Для перших цей інтерес обумовлюється тим, що в умовах ринкової економіки дуже високими є ризики, і укладання договору страхування вимагає підвищеної уваги до фінансового стану компанії. Партнерам, щоб прийняти обґрунтовані рішення, також треба мати об'єктивну інформацію про фінансовий стан контрагента [16].

Рейтинг не вимірює абсолютну фінансову стійкість, платоспроможність, надійність компанії, не дає повної оцінки майбутнього фінансового стану страховика. Але рейтинг оцінює відносну фінансову безпеку страхувальників, які уклали договір із страховиком, і є зручним інструментом для диференціації кредитної якості страхових компаній.

Стандартизація методів оцінки рейтингу страхових компаній має велике значення для розвитку вітчизняного страхового ринку. Для інвесторів страхової компанії та їх клієнтів важливо те, що компанія пройшла ретельну перевірку за стандартними методиками, де враховується повна та достовірна інформація щодо усіх показників діяльності страхової компанії.

Досить часто, не маючи вичерпних даних про реальну платоспроможність страхової компанії, потенційні страхувальники утримуються від укладання договорів страхування. Відповідно, існує гостра необхідність створення нової сучасної методики, що дозволить об'єктивно оцінити привабливість будь-якого з існуючих страховиків на українському страховому ринку.

Показники оцінки фінансового стану страхової компанії мають бути такими, щоб можна було б одержати повну інформацію про надійність страховика, його сучасний стан та перспективи розвитку[16].

Важко уявити, щоб уся діяльність страхової компанії була зведена до одного показника (коефіцієнта), величина якого визначала б її місце серед інших компаній. Найбільш важливими, на нашу думку, є наступні показники, за допомогою яких можна проводити рейтингування українських страхових компаній. Алгоритми їх розрахунку наведені у таблиці 2.2.

Таблиця 2.2

Показники привабливості страхових компаній

№	Показник	Формула розрахунку	Позитивна динаміка показника
1	Обсяг чистих страхових премій	Рядок 2010 звіту про фінансові результати	Зростання
2	Обсяг чистих страхових виплат	Рядок 2070 звіту про фінансові результати	Зростання
3	Обсяг страхових резервів	Рядок 1530 Балансу	Зростання
4	Коефіцієнт платоспроможності (автономії)	$(\text{Власний Капітал}/\text{Пасиви}) * 100\%$	Зростання
5	Коефіцієнт фінансової стійкості	$(\text{Власний Капітал} + \text{Довгострокові Зобов'язання})/\text{Пасиви} * 100\%$	Зростання
6	Коефіцієнт рентабельності власного капіталу	$\text{Чистий Прибуток}/\text{Власний Капітал} * 100\%$	Зростання
7	Коефіцієнт ризику страхування	$\text{Чисті страхові премії}/\text{Пасиви} * 100\%$	Зменшення
8	Коефіцієнт рентабельності страхових операцій	$\text{Чистий Прибуток}/\text{Чисті страхові премії} * 100\%$	Зростання

Обґрунтуємо вибір наведених вище показників. Обсяги чистих страхових премій та виплат є двома основними показниками ефективності діяльності страховика. Сума зібраних страхових премій характеризує об'єм страхового

портфеля страхової компанії: чим він більший, тим більш фінансово спроможною є страхова компанія і готова відповідати за своїми зобов'язаннями перед страхувальниками.

Сума страхових виплат характеризує ступінь виконання страховиками своїх зобов'язань перед клієнтами. Може виникнути ситуація, коли певна компанія протягом періоду має значні обсяги страхових премій, і таким чином займає провідні позиції у рейтингах, але показник страхових виплат є досить низьким. Потрібно звертати увагу на такі випадки та обов'язково враховувати цей показник. Адже якщо відшкодування є стабільно низькими, то цей факт має насторожити потенційного клієнта страхової компанії.

Сума страхових резервів є також важливим фактором. Згідно Закону «Про страхування» страховики зобов'язані дотримуватися певних умов забезпечення платоспроможності. Однією з них є створення страхових резервів, достатніх для майбутніх виплат страхових сум і страхових відшкодувань. Вони використовуються, якщо сума виплат страхувальникам у даний операційний період перевищує поточні надходження страхових премій. Тому чим вищий цей показник, тим більша ймовірність для клієнта отримати страхову виплату.

Коефіцієнт автономії визначає фінансову незалежність компанії від зовнішніх джерел фінансування його діяльності. Чим вищим є значення цього показника, тим більш фінансово стійким, стабільним і незалежним від кредиторів є страховик. А низьке значення показника буде сигналізувати про високий рівень ризиків і низьку стійкість компанії.

Щодо коефіцієнта фінансової стійкості, то високе значення показника говорить про гарні перспективи розвитку компанії, та низький ризик банкрутства у майбутньому. Низьке значення говорить про те, що існує певний ризик втрати платоспроможності.

Розрахунок коефіцієнта рентабельності власного капіталу допомагає зрозуміти зміни в прибутковості страховика і є надзвичайно важливим для акціонерів, оскільки

саме цей показник дає інформацію інвестору про можливість прибутковості коштів, вкладених в цінні папери та інші інвестиційні інструменти.

Коефіцієнт ризику страхування характеризує обсяги страхової діяльності порівняно із реальними можливостями страховика відповідати за страховими зобов'язаннями власними вільними коштами. Безсумнівно, чим меншим є цей показник, тим більш привабливою для клієнта є певна страхова компанія.

Коефіцієнт рентабельності страхових операцій іншими словами означає ефективність проведених страхових операцій компанії. Цей показник також є важливим для повного розуміння привабливості страховика і повинен враховуватись при визначенні рейтингу. Чим вище його значення, тим більш успішною є саме страхова діяльність компанії.

В таблиці наведено як абсолютні, так і відносні показники діяльності страхових компаній. Значення абсолютних показників використовуються для оцінки масштабів діяльності та визначення становища компанії на страховому ринку. Динаміка цих показників дає можливість стежити за тенденціями розвитку, змінами в часі. Ці показники дозволяють сформулювати перші критерії, що визначають якість фінансового стану страховика.

Відносні показники відіграють важливу роль в сучасних умовах для аналізу фінансової стійкості. Вони є більш розповсюдженими, тому що дають можливість спів віднести об'єкти так, як це не можна зробити за допомогою абсолютних показників. Відносні показники сприяють розв'язку завдання визначення фінансової стійкості на основі даних бухгалтерської звітності.

Отже, розрахунок та аналіз саме цих показників дозволить повною мірою оцінити привабливість українських страхових компаній для клієнтів та інвесторів, а також сформулювати рейтинг привабливості найвідоміших страховиків в Україні. Таким чином, ми матимемо змогу наочно побачити, яке місце в рейтингу займає страхова компанія «ІНГО».

Для відображення рейтингу оберемо 10 відомих українських страховиків: ІНГО, АРХ, Уніка, Княжа, Українська страхова група, ТАС, Провідна, РЗУ Україна, ВУСО, Оранта.

Отже, обчисливши наведені вище показники оцінки фінансового стану для кожної з страхових компаній за допомогою даних з фінансових звітностей 2020 року, я сформувала окремі рейтинги страховиків по кожному показнику, і після цього, використавши метод суми місць, отримала загальний рейтинг (табл. 2.3):

Таблиця 2.3

Рейтинг страхових компаній України за 2020 рік

Місце в рейтингу	Назва страхової компанії	Сума рейтингових місць	Висновок
1	АРХ	30	Високий рівень привабливості для клієнтів
2	ТАС	35	Високий рівень привабливості для клієнтів
3	ВУСО	38	Високий рівень привабливості для клієнтів
4	Українська страхова група	40	Стабільний рівень привабливості для клієнтів
5	ІНГО	44	Стабільний рівень привабливості для клієнтів
6	Провідна	45	Стабільний рівень привабливості для клієнтів
6	РЗУ Україна	45	Стабільний рівень привабливості для клієнтів

7	Оранта	46	Стабільний рівень привабливості для клієнтів
8	Княжа	57	Задовільний рівень привабливості для клієнтів
9	Уніка	60	Низький рівень привабливості для клієнтів

Висновки ми зробили за наступним принципом: страхові компанії, загальна сума рейтингових місць яких складає від 30 до 40, мають високий рівень привабливості для клієнтів, від 40 до 50 – стабільний рівень привабливості, від 50 до 60 – задовільний рівень привабливості, а від 60 рейтингових балів – низький рівень привабливості.

Отже, провідні позиції у рейтингу зайняли такі популярні українські страхові компанії, як ARX, ТАС та ВУСО. Саме ці три компанії можна вважати найбільш успішними та привабливими для страхувальників.

Українська страхова група посіла четверте місце в рейтингу, а ІНГО – п'яте. Обидві компанії мають стабільний рівень привабливості для клієнтів. Шосте місце поділили між собою Провідна та PZU Україна. Оранта і Княжа зайняли сьоме та восьме місце відповідно, а страхова компанія Уніка посіла останнє дев'яте місце в рейтингу, і це єдина компанія з десяти обраних, рівень привабливості якої оцінюється як низький.

Як бачимо, страхова компанія «ІНГО» увійшла до п'ятірки найбільш успішних українських компаній, і це означає, що вона є стабільною, фінансово стійкою та надійною. Клієнти можуть довіряти цій компанії, адже у разі виникнення страхового випадку вони гарантовано отримають відшкодування.

2.2. Напрями вдосконалення рейтингової оцінки страхових компаній

Проаналізувавши сучасну практику визначення рейтингової оцінки професійних учасників страхового ринку України, можна зробити висновок, що вона має кілька суттєвих недоліків.

По-перше, в її основу покладено досить прості узагальнені показники, такі як обсяг страхових премій та виплат, розмір капіталу, розмір резервів тощо. Однак, таке ранжування страхових компаній лише за абсолютними показниками розвитку не показує повною мірою їх реальний фінансовий стан і не дає уявлення про надійність певної страхової компанії. Окрім того, за різними показниками страхова компанія може займати різне місце серед інших страховиків, а отже не можна стверджувати, що таке ранжування відображає привабливість страховика для потенційних клієнтів. Саме тому у запропонованій нами методиці, що дозволяє оцінити привабливість страховиків, присутні як абсолютні, так і відносні показники.

По-друге, досвід зарубіжних країн показує, що реальну оцінку стану страхового ринку можна отримати тільки за допомогою кількох незалежних рейтингів. До відомих рейтингових агентств належать Standard & Poor's, A. M. Best, Duff & Phelps, Moody's та Weiss Research. Прикро, але через надзвичайно високі ціни українські страховики не можуть дозволити собі користуватися послугами даних рейтингових агентств.

По-третє, нині у світі використовуються два основні способи визначення рейтингів: за національною шкалою та за міжнародною. При цьому, у разі застосування міжнародної шкали для рейтингування українських страхових компаній виникає проблема як для вітчизняних, так і для іноземних інвесторів.

Основною причиною неможливості застосування міжнародних рейтингів в нашій країні є надмірна кількість рейтингових категорій, яка приводить до того, що різні за розмірами страховики входять до одної групи надійності, тому такі рейтинги не будуть корисними. Зважаючи на це, зрозуміло що для оцінки українських

страховиків варто використовувати національні методики рейтингування, які дають можливість адекватно оцінювати діяльність страхових компаній.

Проте, на нашу думку, головною особливістю рейтингової оцінки українських страхових компаній є те, що результати цієї оцінки залежать від того, яку кількість та які саме показники ми оберемо для дослідження. Наприклад, певна страхова компанія має великий обсяг зібраних страхових премій та страхових резервів. Тоді якщо для рейтингування використовуються саме ці показники, цей страховик буде лідером ринку і страхувальники будуть йому довіряти.

Але ми можемо розширити набір обраних показників, додавши обсяг страхових виплат. І тоді, якщо у цієї страхової компанії буде неадекватно низький обсяг відшкодувань, вона вже не займатиме лідируючі позиції на ринку, і це означатиме, що можливо, страховик недобросовісно ставиться до виплат клієнтам. У цьому разі страхувальники навряд чи матимуть бажання укласти договір страхування у такій страховій компанії.

Для вдосконалення методики рейтингування страхових компаній, запропоновану у пункті 2.1, розширимо набір обраних для дослідження показників. Алгоритм розрахунку додаткових показників наведений у таблиці 2.4.

Таблиця 2.4

Додаткові показники привабливості страхових компаній

№	Показник	Формула розрахунку	Позитивна динаміка показника
1	Коефіцієнт перестраховування	Частка страхових премій, передана в перестраховування/Чисті страхові премії*100%	Зменшення
2	Коефіцієнт адекватності страхових резервів преміям	Страхові резерви/Чисті страхові премії*100%	Зростання

Так як у запропонованій методиці не враховується обсяг премій, що надаються перестраховикам, тому для більш повного дослідження необхідно додати коефіцієнт перестраховування. Адже частка страхових премій, яка передана в перестраховування,

здійснює значний вплив на фінансову стійкість страхової компанії. Це зумовлено тим, що незалежно від величини переданої відповідальності, страховик відповідає перед страхувальником за усіма взятими страховими зобов'язаннями у повному обсязі.

Тому, для обмеження залежності страховика від перестраховика, з метою забезпечення платоспроможності, встановлене певне співвідношення між часткою премій, переданих в перестраховання, та загальним розміром отриманих страхових премій. Значення цього показника не повинне перевищувати 50%. Зростання цього показника є негативною тенденцією діяльності страхової компанії, оскільки на своєчасність виконання страхових зобов'язань може вплинути фінансова стійкість перестраховиків [11, с.121].

Ще одним важливим показником, який варто додати до методики рейтингової оцінки страхових компаній є коефіцієнт адекватності страхових резервів преміям. Адже недостатньо порівнювати лише абсолютні значення страхових премій та резервів, варто також застосувати відносний показник. Коефіцієнт показує яка частина премій спрямовується на відрахування до резервного фонду. На нашу думку, саме завдяки застосуванню цих додаткових показників ми матимемо змогу отримати більш якісну рейтингову оцінку. Застосуємо покращену методику рейтингування українських страхових компаній завдяки врахуванню додаткових показників, та отримаємо новий рейтинг (табл. 2.5):

Таблиця 2.5

**Рейтинг страхових компаній України за вдосконаленою методикою
розрахунку за 2020 рік**

Місце в рейтингу	Назва страхової компанії	Сума рейтингових місьць	Зміна місця в рейтингу при вдосконаленій методиці
1	ARX	40	-

2	ТАС	45	-
3	Українська страхова група	50	+1
4	ВУСО	53	-1
5	Провідна	55	+1
6	ІНГО	56	-1
6	Оранта	56	+1
7	PZU Україна	58	-1
8	Уніка	68	+1
9	Княжа	69	-1

Таким чином, ми можемо побачити, як змінились рейтингові місця страховиків при залученні двох додаткових показників. Перші дві компанії втримали лідерські позиції, при цьому всі інші змінили свої місця.

Страхова компанія ІНГО, яка входила до п'ятірки найпривабливіших, посіла шосте місце у новому рейтингу. Це відбулось тому, що страховик передає значну частку отриманих премій перестраховикам, порівняно з іншими українськими компаніями. Саме високе значення коефіцієнту перестраховування негативно вплинуло на місце страховика у рейтингу.

Під час розрахунку коефіцієнту перестраховування, ми виявили, що страхова компанія PZU Україна отримала значення, що сильно перевищує нормативне. Коефіцієнт перестраховування цієї компанії становить 80,7%, при цьому він не повинен перевищувати 50%, тому PZU Україна є надзвичайно залежною від перестраховиків. І якщо б ми не врахували цей коефіцієнт, то така страхова компанія мала б достатньо позитивний висновок.

Тож ми бачимо, що загальна картина, яку ми отримуємо при рейтингуванні, напряму залежить від обраних показників. Кожен вдало залучений додатковий коефіцієнт має вплив на точність кінцевих результатів.

Таким чином, рейтингова оцінка – це досить суб'єктивне явище і її точність залежить від кількості, якості, набору показників. Тому для того, щоб отримати

максимально адекватний і точний рейтинг, необхідно обирати достатню кількість показників, що всебічно і повно характеризують діяльність суб'єктів страхового ринку.

Методика рейтингування страхових компаній потребує постійного вдосконалення. Неможливо розробити «ідеальну формулу», яка завжди працюватиме і даватиме точну оцінку ситуації на страховому ринку. Ця методика має систематично переглядатись і коригуватись відповідно до актуальних тенденцій та особливостей ринку. Тільки так рейтингова оцінка буде корисною як для самих страховиків, так і для інших учасників страхових відносин.

ВИСНОВКИ

Актуальність теми зумовлена сучасними змінами у фінансовій сфері України. Стрімкий розвиток страхового ринку призводить до необхідності розробки певного інструменту оцінки фінансового стану страхових компаній. Таким інструментом є саме рейтингова оцінка страховиків.

1. У роботі досліджено сутність, особливості та методикау рейтингової оцінки страхових компаній в Україні. Рейтингова оцінка страховика – це оцінка, яка вирізняє його з-поміж інших страхових компаній і надається рейтинговим агентством або страховою компанією самостійно з урахуванням певного набору показників страховика на предмет його фінансової стійкості та привабливості. Методика рейтингової оцінки полягає у порівнянні системи показників, які характеризують фінансово-економічний стан страховика.

2. Надано загальну характеристику діяльності АТ «СК «ІНГО. Акціонерна страхова компанія «ІНГО» входить в групу найбільших страхових організацій України за обсягом премій, величиною власних активів і сумами страхових відшкодувань. Компанія надає послуги добровільного та обов'язкового страхування, а також перестраховання. Вона має 28 ліцензій на різні види обов'язкового і добровільного страхування, і вже 28 років займається страховою діяльністю.

3. Проаналізовано фінансовий стан та здійснено рейтингову оцінку АТ «СК «ІНГО». У цілому, діяльність страхової компанії є досить ефективною. Показники рентабельності та ділової активності зростають, отже компанія є прибутковою і ефективно розпоряджається своїми коштами. Показники ліквідності також є досить високими. Проте протягом досліджуваного періоду зростає фінансова залежність компанії від залучених коштів, тому потрібно збільшувати частку власного капіталу.

У розробленому рейтингу страхова компанія «ІНГО» увійшла до п'ятірки найбільш успішних українських компаній. Це означає, що вона є привабливою, фінансово стійкою та надійною. Клієнти можуть довіряти цій компанії, адже у разі виникнення страхового випадку вони гарантовано отримають відшкодування.

4. Розроблено напрями вдосконалення рейтингової оцінки страхових компаній. Для вдосконалення методики рейтингування страхових компаній, ми розширили набір обраних для дослідження показників, додавши коефіцієнти перестраховання та адекватності страхових резервів преміям. Завдяки цьому ми здійснили рейтингування страховиків за новою методикою і проаналізували, які зміни відбулись з рейтинговими місцями. Страхова компанія ІНГО, яка входила до п'ятірки найпривабливіших, посіла шосте місце у новому рейтингу. Це відбулось тому, що страховик передає значну частку отриманих премій перестраховикам, порівняно з іншими українськими компаніями. Саме високе значення коефіцієнту перестраховання негативно вплинуло на місце страховика у рейтингу.

Таким чином, ми бачимо, що рейтингова оцінка є суб'єктивним явищем, і на її точність впливає кожен обраний показник. Також вона залежить від кількості, якості та самого набору показників.

Тому для одержання корисного і точного рейтингу потрібно для формування методики рейтингування вибрати ті показники, які з усіх боків характеризували б діяльність страхових компаній в Україні. Так як страховий ринок постійно розвивається, методика рейтингування страхових компаній також потребує постійного вдосконалення. Важливо систематично переглядати її та коригувати відповідно до актуальних тенденцій та особливостей ринку. У такому разі, рейтингова оцінка буде максимально корисною для всіх суб'єктів страхових відносин.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Андрианова Л. Н. Кредитный рейтинг: теоретические аспекты [Текст] / Л. Н. Андрианова // Банковские услуги. – 2000. – № 1. – С. 13–24.
2. Батковський, В. А. Рейтингова оцінка діяльності банків [Текст] / В. А. Батковський // Фінанси України. – 2004. – № 5. – С. 145–151.
3. Білоус Н. М., Пелешанко А. В. Рейтингова оцінка діяльності страхових компаній в Україні зі страхування життя // Економічні науки. – 2018. – № 83. – С. 3–18
4. Готовчиков, И. Ф. Новые технологии взвешивания рейтингов [Текст] / И. Ф. Готовчиков // Банковские услуги. – 2005. – № 11. – С. 2–11.
5. Ділова столиця [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.dsnews.ua/ukr>
6. Економічні новини України та світу – Mind [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mind.ua/>
7. Козьменко, О. В. Рейтингування страхових компаній і розрахунок страхових тарифів на базі використання економіко-математичних методів [Текст] : монографія / О. В. Козьменко. – Суми : ДВНЗ “УАБС НБУ”, 2008. – 95 с.
8. Незалежний журналістський бізнес-портал MIND [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mind.ua/>
9. Офіційний сайт страхової компанії ІНГО [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ingo.ua/>.
10. Офіційний сайт медичного центру ІНГО [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mci.ua/>.
11. Приходько В. С. Бухгалтерський облік страхової діяльності: Навч. посібник. – 2-ге вид. – К.: Лібра, 2002. – 216 с
12. Рейтингове агентство «IBI-Rating» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ibi.com.ua/UK/>

13. Світлична О.С., Сташкевич Н.М. Управління фінансами страхових організацій: Навч. пос. - Одеса: Атлант , 2015 – 258 с.

14. Фінансовий аудит страховика як метод контролю і регулювання діяльності страхової компанії / Л. В. Шірінян // Формування ринкових відносин в Україні. - 2012. - № 7. - С. 114-119.

15. Шірінян Л. В. Рейтингова система і рейтинг-оцінка фінансової стійкості страхових компаній України. // Світ фінансів. – 2007. – № 2 (11). – С. 152–163

16. Шірінян Л. В. Незалежний рейтинг ринку страхування в Україні. // Фінанси України. – 2005. – № 11. – С. 118–125

ДОДАТКИ

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство	АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "СТРАХОВА КОМПАНІЯ "ІНГО"	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ	
Територія	М.КІЇВ	за ЄДРПОУ	2021	01 01
Організаційно-правова форма господарювання	Акціонерне товариство	за КОАТУУ	16285602	
Вид економічної діяльності	інші види страхування, крім страхування життя	за КОПФГ	8039100000	
Середня кількість працівників	1 473	за КВЕД	230	
Адреса, телефон	вулиця БУЛЬВАРНО-КУДРЯВСЬКА, буд. 33, м. КІЇВ, М.КІЇВ обл., 01054		65.12	
			4902744	

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку

за міжнародними стандартами фінансової звітності

v

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2020 р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	42 988	43 353
первісна вартість	1001	62 330	69 528
накопичена амортизація	1002	19 342	26 175
Незавершені капітальні інвестиції	1005	32 184	41 843
Основні засоби	1010	219 326	220 250
первісна вартість	1011	277 681	288 198
знос	1012	58 355	67 948
Інвестиційна нерухомість	1015	9 644	9 489
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	10 042	10 042
Знос інвестиційної нерухомості	1017	398	553
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	164 606	157 667
інші фінансові інвестиції	1035	188 004	74 188
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені акvizційні витрати	1060	90 260	105 868
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	190 198	201 910
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	937 210	854 568
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	8 152	6 969
Виробничі запаси	1101	949	835
Незавершене виробництво	1102	-	-
Готова продукція	1103	-	-
Товари	1104	7 203	6 134
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестрахування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	220 551	244 332
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	7 993	51
з бюджетом	1135	135	1
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	9 054	9 264
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	92 061	55 999
Поточні фінансові інвестиції	1160	106 642	622 039
Гроші та їх еквіваленти	1165	385 376	157 732
Готівка	1166	219	173
Рахунки в банках	1167	156 979	156 903
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	286 038	206 204
у тому числі в:	1181	-	-
резервах довгострокових зобов'язань			
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	209 418	129 030
резервах незароблених премій	1183	76 620	77 174

інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	-	-
Усього за розділом II	1195	1 116 002	1 302 591
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	2 053 212	2 157 159

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	305 543	305 543
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	74 808	73 679
Додатковий капітал	1410	-	-
Емісійний дохід	1411	-	-
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	64 454	88 976
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	202 206	243 066
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	647 011	711 264
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	13 675	13 819
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
Благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	1 060 150	1 126 737
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	446 238	388 995
резерв незароблених премій	1533	613 912	737 742
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	1 073 825	1 140 556
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	-	189
розрахунками з бюджетом	1620	16 776	14 400
у тому числі з податку на прибуток	1621	15 367	11 812
розрахунками зі страхування	1625	996	1 138
розрахунками з оплати праці	1630	4 617	5 498
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	60 003	24 061
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	220 637	232 856
Поточні забезпечення	1660	19 470	19 888
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	9 877	7 309
Усього за розділом III	1695	332 376	305 339
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	2 053 212	2 157 159

Керівник

Головний бухгалтер

Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

ЕП Гордієнко Ігор
Миколайович

Гордієнко Ігор Миколайович

ЕП Чекурда Ірина
Володимирівна

Чекурда Ірина Володимирівна

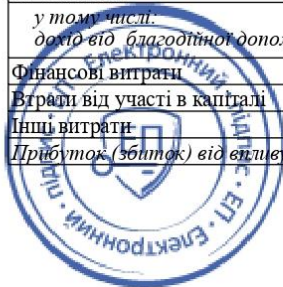
Підприємство	АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "СТРАХОВА КОМПАНІЯ "ІНГО" (найменування)	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ	
		за ЄДРПОУ	2021	01
			16285602	

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за Рік 2020 р.

Форма N2 Код за ДКУД **1801003**

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	-	-
Чисті зароблені страхові премії	2010	1 213 311	1 090 088
<i>премії підписані, валова сума</i>	2011	1 645 452	1 527 518
<i>премії, передані у перестрахування</i>	2012	308 865	333 206
<i>зміна резерву незароблених премій, валова сума</i>	2013	123 830	78 669
<i>зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій</i>	2014	554	(25 555)
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(191 200)	(191 712)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	650 790	565 796
Валовий:			
прибуток	2090	371 321	332 580
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	(23 146)	(39 968)
<i>зміна інших страхових резервів, валова сума</i>	2111	-	-
<i>зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах</i>	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	47 159	46 826
у тому числі:	2121	-	-
<i>дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2122	-	-
<i>дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування</i>	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(89 073)	(92 478)
Витрати на збут	2150	(235 131)	(212 001)
Інші операційні витрати	2180	(12 723)	(2 800)
у тому числі:	2181	-	-
<i>витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	58 407	32 159
збиток	2195	(-)	(-)
Доход від участі в капіталі	2200	5 426	11 644
Інші фінансові доходи	2220	124 020	88 435
Інші доходи	2240	2 080	4 382
у тому числі:	2241	-	-
<i>дохід від благодійної допомоги</i>			
Фінансові витрати	2250	(10 787)	(39 712)
Витрати від участі в капіталі	2255	(12 365)	(-)
Інші витрати	2270	(2 896)	(6 379)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Продовження додатка 2

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	163 885	90 529
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(71 894)	(50 200)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	91 991	40 329
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	(1 377)	(1 352)
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	(1 377)	(1 352)
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	(248)	(243)
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	(1 129)	(1 109)
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	90 862	39 220

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	5 006	5 961
Витрати на оплату праці	2505	112 002	112 943
Відрахування на соціальні заходи	2510	23 720	23 101
Амортизація	2515	18 577	16 793
Інші операційні витрати	2520	371 718	350 192
Разом	2550	531 023	508 990

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

ЕП Гордієнко Ігор
Миколайович

Гордієнко Ігор Миколайович

ЕП Чекурда Ірина
Володимирівна

Чекурда Ірина Володимирівна

Розрахунок показників привабливості страхових компаній

Назва страхової компанії	Обсяг чистих страхових премій	Обсяг чистих страхових виплат	Обсяг страхових резервів	Коеф. платоспроможності	Коеф. фінансової стійкості	Коеф. рентабельності власного капіталу	Коеф. ризику страхування	Коеф. рентабельності страхових операцій	Коеф. перестраховування	Коеф. адекватності страхових резервів преміям
ІНГО	1213311	650790	1126737	32,97	85,9	12,93	56,25	7,58	25,5	92,9
ARX	2346190	1009058	1564044	31,31	92,7	31,2	76,7	12,7	6,3	66,7
Уніка	574428	302075	1328100	30,5	80,8	2,6	21,4	3,7	23,7	231,2
Княжа	607174	221303	696012	22,5	76,3	28,6	46,3	13,9	37	114,6
Українська страхова група	1348783	601319	3968568	12,9	96,3	10,7	28,4	4,8	38,9	294,2
ТАС	1766998	887597	1614042	28,4	95,1	19,7	71,9	7,8	6,6	91,3
Провідна	806373	480750	370654	40,8	93,4	32,1	112,7	11,6	0,4	46
PZU Україна	843921	320251	1354466	29,5	79,7	22,8	31,3	21,5	80,7	160,5
ВУСО	927059	391108	309014	52,9	93,8	40,2	117,7	18,1	23	33,3
Оранта	875340	333152	581035	30,9	93,6	16	15,1	5,2	5,9	66,4